

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Anul nou în Cluj.

Solemnitatea dela Reședința — Decorarea P. S. Sale

Ziua de Anul nou a fost prăznuită de astă dată cu solemnitate deosebită. Serviciul divin a fost săvârșit de preoții noștri din Cluj în modesta noastră biserică ortodoxă, care și de astădată n'a fost în stare să cuprindă pe toți credincioșii noștri veniți la închinare. La sfârșitul liturghiei P. S. S. episcopul Nicolae a rostit o frumoasă cuvântare făcând o comparație între trecutul nostru din Clujul suferințelor noastre și zilele mărețe de astăzi și chemând pe toți oamenii de bine la muncă harnică și cinstită în folosul neamului și a patriei.

La ora 12 s'au adunat la reședința episcopescă toate personalitățile distinse ale orașului nostru pentru de a-și prezenta felicitările și urările de bine P. S. Sale și a asista la solemnitatea decorării P. S. Sale. Au fost de față membri Consistoriului, deputați sinodali, prefectul județului, primarul orașului, corpul ofițerilor în frunte cu generalul Petala, reprezentanții tribunalului, ai diferitelor directorate ministeriale, rectorul și profesorii universitari, membri comitetului parohial, revizoratul școlar și alți mulți membri marcanți ai societății noastre românești din Cluj.

La ora 12 și un sfert sosește d-l ministru de culte Alexandru Lapedatu, întâmpinat cu ovații de cei prezenți. Ia cuvântul d-l ministru și scoțând în relief vrednicia muncii săvârșite de P. S. Sa pentru binele bisericii și a neamului îi aduce la cunoștință că Maiestatea Sa Regele în semn de recunoștință și înaltă apreciere a acestei activități i-a conferit decorația de *Mare ofițer al ordinului Coroana României*, iar guvernul tot pentru aceste considerații îi oferă decorația „*Răsplată Muncii pentru biserică cl. I.*”

Între aplauzele și ovațiile celor prezenți d-l Ministru predă P. S. Sale decorațiile și diplomele prefaimate.

Adânc emoționat răspunde P. S. Sa episcopul Nicolae. Mulțamește Maiestății Sale Regelui pentru înalta distincție, mulțamește guvernului și în special d-lui Ministru de Culte pentru atențiunea manifestată față de P. S. Sa. Accentuiază că deși muncește în ogorul bisericii și a neamului de 46 ani nu considera aceste distincții ca o răsplată a faptelor săvârșite până aci, ci mai mult ca un îndemn de a munci și pe mai departe pentru binele bisericej și a patriei noastre. Mulțamește apoi tuturor celor prezenți pentru atențiunea și pentru prezentare la această solemnitate și face apel la toți factorii de bine ai societății noastre românești din Cluj ca să-i stea alături pentru ca împreună lucrând în dragoste și armonie să poată satisface pe deplin îndatoririlor ce le reclamă binele obștesc al țării în aceste vremuri de refacere.

Cuvintele P. S. Sale au fost acoperite de aplauze și ovații. D-l general Petala a ridicat apoi decorațiile și le-a aninat P. S. Sale pe piept.

P. S. Sa a fost viu felicitat de toți cei prezenți, cărora pe urmă le-a oferit P. S. Sa o mică gustare în saloanele reședinței.

În cursul solemnității corul episcopiei a executat mai multe cântări.

Cu acest prilej ne asociem și noi la urările de bine ale tuturor oamenilor de bine și ne exprimăm și noi felicitările noastre sincere pentru frumoasele distincții, cari răsplătesc într'adevăr o muncă îndelungată și plină de rezultate bogate. Dorim P. S. Sale să le poarte încă mulți ani „întreg, cinstit sănătos, întru zile îndelungate drept îndreptând cuvântul adevărului”.

Vasile Stroescu

Nu'mi mai aduc aminte, era în 1913 sau 1914, — datele dela V. Consistoriu din Sibiu pot da indicii precise, — ne pregătiam să zidim în Brad un local corăspunzător pentru plasarea gimnaziului, adunasem tot ce am putut dela oamenii de inimă, căci de regulă acestia sunt mai darnici decât cei cu avere.

Aveam la dispoziție circa două sute, mii coroane. Institutul de credit „Crișana“ din Brad dăruise 50.000 și pe deasupra ne mai puse la dispoziție și terenul de zidire în condiții favorabile. Oamenii de conducere din Brad erau însă divisați în două partide.

Idealistii erau firește profesorii cari trăiau în credința că zidirea se poate face ușor și combinau fel și fel de mijloace, vinderea edificiului vechiu și a pădurei dela Mihăleni, manopera și cărăușia cu ajutorul sătenilor etc.

Regretatul protopop Vasile Damian nu era fire pripită, chibzuia mult, uneori prea mult până lua o hotărîre.

Profesorii erau impacienți și stăruiau pentru zidire și completarea gimnaziului la opt clase.

În aceasta situație s'au îndreptat către mine, — care eram delegatul consistoriului, încredințat cu strângerea fondurilor și conducerea lucrărilor, — cu următoarele două adrese :

I.

Prea Onorate D-le Asesor,

Cunoscând viul interes și munca, ce ați pus și puneți pentru înălțarea gimnaziului nostru din Brad corpul profesoral cu fiiască încredere Vă roagă ca la stabilirea planului pentru zidirea nouă, să binevoști a țineă samă de experiențele și observările sale, cari toate pot fi realizate în cadrele planului d-lor Dușoi și Leuca, fără a mări simțitor preliminarul de spese.

Acestea sunt : 1. Facerea unui muzeu pentru obiectele de Geografie și Istorie (harte, globurile pământului, telurin, steroSCOape, diapozitive etc.), lângă acesta o mică odăie de lucru a profesorului, ori însuși muzeul să fie potrivit pentru acest scop, iar din muzeu o ușă să se deschidă într'o sală rezervată studiului Geografiei și Istoriei, în care la timpul seu să se poată face și proiecțiuni de skiop-ticon și cinematograf.

2. Să se facă un muzeu pentru obiectele de muzică instrumentală în legătură cu o sală, în care va fi pianul și armoniul și în care se va țineă muzica orală și instrumentală.

3. Geometria desemnativă are lipsă de alt aranjament decât sala pentru desenul liber (alte scaune, mese etc.), de aceea în aripa dreaptă etajul I să se facă sala pentru desenul geometric, lângă ea un muzeu pentru obiectele de desen geo-

metric, pentru lucrările școlariilor și odăia de lucru a profesorului.

4. Lângă sala de conferențe, care va fi și sala de întrunire a profesorilor să fie o odăie pentru biblioteca profesorilor, care totodată va fi și sală de lectură.

5. Biroul directorului să stea din 2 odăi, una de primire și alta de lucru.

Corpul profesoral prin o comisie a sa a studiat chestia zidirilor de gimnaziu, cercetând aproape toate gimnaziile mai noue din patrie și mai fiind samă de reforma iminentă a învățământului secundar, consideră cele expuse absolut indispensabile. Trăim în vremea unor schimbări mari în toate direcțiile și dacă nu vom face strictul necesar, ce se cere acum, în câți-vă ani vom fi cu totul rămași îndărăpt.

Liceul nostru se va mândri cu numele Prea Onorat D-Voastră în fruntea întemeietorilor săi. Dela P. On. D-V. atârna ca acest institut să fie o stea luminoasă pe cărarea culturii noastre. Vă rugăm deci cu deosebită căldură să binevoști a dispune, ca locuința directorului să rămână aiară din proiectul cel nou și să se realizeze ceea-ce e absolut necesar pentru școală. Cu bugetul de 300.000 cor; nu se poate face nici locuința corăspunzătoare pentru director și nici gimnaziul nu va avea muzeele și salele indispensabile. Dar nici pentru igiena școlii nu sunt la loc în corpul institutului locuințele private.

Vă rugăm totodată să binevoști a lăsa libertate arhitectului să se poată extinde până la 310.000 cor. din cari 10.000 cor. se vor acoperi din valoarea de cel puțin 50.000 cor. a edificiului actual al gimnaziului.

Pentru locuința directorului corpul profesoral ia angajamentul să adune materialul de lipsă și capitalul necesar, ca în curs de doi ani s'o zidească.

Primiți, Prea Onorate Domnule, asesor, expresiunea neclintitului nostru devotament și adâncii stime, ce Vă păstrăm.

Brad, 15.28 Ianuarie 1914.

Ștefan Albu, dir.; Vasile Boneu; Dr. I. Radu, prof.;
Dr. Tr. Suciu, prof.; Ioan Kéri, prof.; M. Stoia;
Ioan German.

II.

Prea Onorate D-le Asesor,

Cu deosebită plăcere am înat știre de cele comunicate în chestia zidirei gimnaziului nostru.

În adevăr dacă aiacerea aceasta nu ar fi ajuns în mână D-Voastră, ca să o conduceți cu priceperea și energia, ce Vă caracterizează, ar trebui să disperăm de ori-ce reușită, bincunoscând apatia conducerii comitetului nostru de aici, și a altora, chemați a Vă sta în ajutor.

Tocmai de aceea, întemeiați pe viul interes și inima, ce o puneți pentru aceasta cauză, cu fiiască încredere ne-am luat și ne luăm îndrăsneala de a Vă comunica convingerea noastră nestrămutată, că e absolut peste putință a zidi toate salele, muzeele, laboratoarele etc. în dimensiunile reclamate astăzi și a face și sală festivă și locuință corăspunzătoare pentru director cu 300.000 cor. Corpul pro-

iesoral a cheltuit timp și bani studiind minuțios prin o comisie specială chestia zidirii de gimnazii, a luat informații exacte dela bărbați cu reputație pe terenul învățământului secundar din patrie și pe baza acestora constată, că e eschis cu desăvârșire a le face toate cu 300,000 cor. La gimnaziul din Orăștie s'a cheltuit numai cu zidirea 600,000 cor., la Timișoara părăștii peste milion, la Făgăraș, precum știți și D-V., din telegrama directorului de acolo, 500,000 cor., în Budapesta, cercul X, 1,200,000 cor, etc. etc. Unde mai punem scumpetea cărămizii la noi?

Deci dacă arhitectul mai reduce și dimensiunile planului, atunci va trebui să reducă toate, încât chiar dela început vom avea nesfârșite mizerii în toate direcțiile, cu atât mai vartos, cu cât organele de control ale statului, — se știe, — față de noi sunt cu deosebită rigoare.

Învățământul secundar tocmai acum e pe calea unei reforme radicale, în urma căreia se cer sale, muzee și laboratoare neasămănat mai multe și mai mari, decât cele prescrise în art. de lege XXX: 1883.

Ne-ar fi conștiința vecinic neîmpăcată, dacă din banii, câștigați cu atâta trudă și dela oameni atât de săraci, cum e poporul nostru, am face o zidire, care peste 4—5 ani să fie difficultată în atâtea direcțiuni (muzee, laboratoare, sale, locuință necesară directorului s. a.).

Cu deosebită s'aruncă și cu înflacă încredere. Vă rugăm deci a dispune arhitectului să lase afară locuința directorului și sala festivă și să facă salele, muzeele și laboratoarele de lipsă după indicațiunile, ce i-sau dat, și așa vor ieși destul de modeste în marginile unui preliminar de 300,000 cor.

Locuința directorului o vom face așa, că vom investi deocamdată din fondurile, administrate de corpul profesoral (d. e. fondul „Dr. Ios. Hodos” menit pentru ajutarea tipăriturii de lucrări științifice etc.), iar banii de cvartir, ce-i compet directorului se vor da munitului fond drept interese până se va amortiza capitalul.

Cum în 7 ani din nimic am făcut fondul de zidire de 300,000 cor., avem toată nădejdea, că, începând zidirea, vom aduna și sursele de lipsă pentru lucrările laterale (îngrădire, mobilier etc.), numai zidirea principală să aibă cadrul pentru minimul de muzee și sale, ce se recer în vremea progresului repede din zilele noastre.

Timpu e scurt. Vă rugăm cu deosebită stăruință să dispuneți, — pentru-că o repetăm dela P. O. D-Voastră atârna totul, — să se lase afară din plan locuința directorului și sala festivă și să se facă bine, ceea-ce e indispensabil pentru școală.

Indurați-Vă și ne împliniți cererea și veți face, ca nu numai noi profesorii de acum, ci și urmașii noștri să binecuvinteze numele D-Voastră, ca același, care pe dreptul se va numi înemelelorul gimnaziului cu 8 clase din Brad.

Vă rugăm totodată a dispune arhitectului să ne trimită pe o zi și nouă schița, înainte de a o fixa definitiv. Lam cere-o direct, dar nu știm unde să-i scriem: în Brașov, ori Sibiu.

Primiți, Prea On. Doamnele Asesor, expresiunea

sentimentelor noastre de adânc devotament, cu cari semnăm.

Brad, 29 Ianuarie (11 Februarie) 1914.

Ștefan Albu, dir.; Vasile Boneu; Dr. I. Radu, prof.; Dr. Tr. Suciu, prof.; Ioan Keri, prof.; M. Stoia; Ioan German. *)

Planurile erau gata, devizul stabilea suma de 300 mii coroane. Astfel am plecat la Brad odată, de două, de trei — patru ori ca să mișcăm lucrurile.

Într'o sedință a Consistoriului prin luna Ianuarie am convenit să ne adresăm și cătră Vasile Stroescu, boerul, basarabean, cunoscut ca mare filantrop.

Și sarcina a căzut asupra mea ca delegat al Consistoriului și asupra lui Vasile Damian ca să ne prezentăm la dânsul în persoană cu planurile zidirii și cu hotărârea comitetului. În timpul sinodului arhidieceșan d-l Stroescu venise la Sibiu, având locuința în hotelul „Europa”, hotelul nostru. Ne-am prezentat la dânsul și ne-a primit pe amândoi cu multă afabilitate și după ce l-am expus scopul misiunii noastre prezentându-i și planurile ne-a zis: „De ce zidiți gimnaziul, cu banii acestia puteți zidi cel puțin 40—50 școli pentru popor și de aceste e mai mare lipsă”.

L-am răspuns că noi cunoaștem lipsa școalelor populare, dar dela Arad până la Orăștie, de la Turda până la Alba Iulia și Brad, pe o întindere de sute de kilometri nu sunt școale medii, nu avem mâne poimâne, nici dascăli, nici profesori, căci gimnaziile străine îndepărtate le pun fel și fel de piedeci și singur gimnaziul din Brad ne dă cel mai mare contingent de preoți și învățători pentru trei județe (Hunedoara, Alba de Jos (partea de munte) Turda Arieș și în parte și Arad).

„Dacă e așa — ne-a răspuns d-l Stroescu — voui examina situația mea financiară și azi după amiază vă dau rezultatul”.

În același zi la orele 6 după masă ne aduce directorul „Alfinei” Partenie Cosma vestea îmbucurătoare că d-l Vasile Stroescu a asemnat pentru gimnaziul din Brad suma de 100 de mii coroane. Vestea s'a lătit imediat între membrii sinodului și am avut cu toții o zi de mare bucurie și de sfătare.

*) Originalele se pot vedea la redacția „Renasterii”.

Și acum să încheiăm povestea.

Actualii conducători ai scoalelor din Brad au scos în tipar istoria zidirii gimnaziului.

Și n'au amintit cu nici un cuvânt nici de mișunea ce o am avut eu în jurul zidirii, nici de darul d-lui Stroescu, nici de făgăduiala dată în adresele de mai sus, că numele meu va fi înscris în istoria gimnaziului ca a unui mare binefăcător.

Pentru că fără laudă cele 200 de mii cor. le-am chivernisit, proiectat și grijit ca lumina ochilor și de nu luam afacerea în mână, de sigur că cei de acum nu ar fi putut face tenciuiala pe zidirea gata și nici nu ar fi putut face praznice mari lăudând dărnicia unui alt om bogat și uitând de cei ce ș-au pus sufletul pentru înfăptuirea zidirii gimnaziului. Am mângăerea și mândria că am putut prin oamenii mei răsplătinecenatului Vasile Stroescu la Reghin, ceea ce a făcut el pentru noi la Brad".

Ceice scriu „istorii” și mai ales profesorii să nu uite mâne ce au spus ieri, căci se fac vinovați de falsificare și asta nu stă bine mai ales profesorilor.

BCS Central
NICOLAE IVAN
episcop

Ierarhia morală

Războiul și mai vârtos începutul de revoluție, prin care am trecut, au aruncat la suprafața veștii noastre publice toate elementele mai îndrăznețe.

Lozincele zilei au fost repede acaparate de gureșii stradelor și utilizate, pentru a-si împlini, cu ajutorul lor, cele mai vanitoase poftite omenesti. În politică, în serviciile publice, în școală chiar, în comerț și pretutindenea s'a pornit asaltul celor hămișiți după situații și avere, iar valorile adevărate, consacrate de atare de recunoașterea publică a unui sau mai multe decenii, au rămas în umbra uitării. De aceste valori morale, lumea nu mai ține cont. Și aceasta e o mare gresală.

O societate, în care ierarhia morală s'a prăbușit, în care valoarea omului nu se mai cântărește după măsura prestigiului său moral, a încetat de mult de a fi o societate sănătoasă.

La sate preoții, învățătorii și fruntasii satelor au fost trecuți pe planul al doilea de o opinie publică inconștientă și răscolită de elemente desordonate și agenți electorali inconștienți.

Nu era deajuns spiritul dezastruos creat de războiul, partidele politice, ca întotdeauna și acum, au încercat să-si întemeieze viitorul pe aceste baze subrede, pe diferitele porniri ale mulțimii. Demagogia, acest polip al civilizației moderne, alături de incorectitudine, a pătruns pretutindenea, în administrație, în școală, în biserică, chiar și în justiție.

Ce societate se poate plămădi prin demagogie și corupțiune? Imperiul lui Nerone și Heliogabal cu retorii și gladiatorii săi avea aceleași simptome de discompunere morală.

În fața acestei situațiuni trebuie deșteptată opinia publică, pentru a nimici prin oprobriul ei munca pe care o desfășoară atâtea elemente inconștiente din sânul nostru, și mai multe conștiente de alt neam, cari ne doresc această prăbușire morală pentru a ne pune apoi definitiv la pământ.

Desagregarea morală este cauza tuturor neamurilor, cari ne bântuie neamul.

Negustorul imoral nu se mulțumește cu câștiguri omenesti, ci vrea să se îmbogățească peste noapte luând sută la sută; administratorul certat cu ordinea morală măsoară dreptatea după greutatea bacșișului oferit; bancherul se folosește și el de ocaziune și incassează 40 la sută; și ceilalți licitează și ei pielea deaproape-lui fără a-si da seamă că acest joc nu poate dăinui la infinit, și nu va aduce altceva, decât ruina tuturora, și prin ei a țării. De produs nici vorbă. Nu produce aproape nimeni. Toți exploatează, unii situațiile lor, alții bogățiile țării, și le exploatează fără roade, ca simpli negustori-intermediari.

Și toate acestea, fiindcă s'a prăbușit ierarhia morală, care înainte de vreme ținea pe fiecare la locul pe care îl merita în baza eforturilor sale sufletești și fizice; erau vremuri când cei deveniți milionari preste noapte erau localizați în puscării și nu puși în fruntea unei societăți spre a o corupe și discredita.

În fața acestei situațiuni, cei buni și conștienți se vor coaliza și vor aplica fiecăruia din noi pecetea morală ce i-se cuvine.

Preoții și învățătorii satelor, în rândul întâu, au putință să pună la punct această chestiune. În biserică și în largul ulițelor, în repaus și la munca grea a câmpului au sfânta datorie să propoveduiască cuvântul moralității evanghelice, și să nu ierte nici o gresală îndreptată contra societății. La alegeri mai cu seamă, au datoria să facă front tuturor agenților demo-

ralizați cari caută să exploateze necunoștința maselor populare pentru a culege ei roade. Țara are destui oameni de omenie, recunoscuți și nu trebuie să inventați acolo unde nu sunt.

Negustorul și bancherul trebuie săliți prin cruțare și modestie să se mărginească la câștiguri puține.

Oamenii s'au obișnuit cu vitiul și tocmai de aceea nu trebuie ierțat.

Trebuie pedepsit cu atât mai aspru cu cât e mai frecvent. Și, dacă ceice exercitează puterea statului nu l-ar pedepsi sau n'ar cădea în competența lor de a-i pedepsi, să ne provocăm la opinia publică care este cel mai drept dar și cel mai temut judecător.

Astfel se va restabili din nou ierarhia morală. Ierarhia celor buni și aleși, se va introduce ordinea și meritul în viața noastră și vom pune capăt celor două păcate sociale cardinale de azi, corupția și demagogia.

Dr. V. SAVA

Preoțimea și reforma agrară

Marea reformă social-economică, care a schimbat mult aspectul vieții noastre agricole — reforma agrară este aproape de a trece în domeniul evenimentelor istorice. Țăranul nostru legat cu toate durerile și bucuriile lui de glia pământului țării se vede azi stăpân pe petecul de pământ pentru a cărui răscumpărare au sângerat atâtea generații.

Dreptatea socială la adierea căreia s'a făurit această reformă n'a dat uitării nici preoțimea.

Aceste sentințele neadormite ale ființei noastre naționale au purtat deopotrivă cu țărănimea jugul martiriului în cursul vremii, deci ar fi fost o adevărată ingrătitudine națională a-i da uitării tocmai atunci, când soarele desrobirii a suris tuturor.

Spre lauda legiuitorilor acestei reforme — fie zis — că tocmai preoțimea bisericii celei mai mult neîndreptățită în trecut (*ortodoxă*), deastădată — unde numai s'a putut — s'a primit răsplata binemeritată.

Astfel multe parohii sărace au fost înzestrate cu un petec de pământ și prin aceasta s'au făcut servicii nepretuite credincioșilor din parohia respectivă nu numai sub raport moral, dar și din punct de vedere național. Prin înființarea acestor sesiuni s'a pus temelia cea mai

solidă la o existență mai cinstită a preotului, care scutit fiind de grijile zilei va putea cu mai mult devotament și dragoste să-și îndeplinească nu numai chemarea lui pastorală, dar și ca factor al culturii naționale va aduce servicii înzecite bisericii și neamului.

Și cât este de binefăcătoare activitatea preotului dela sate pe toate terenele o știu toți aceia, cari cunosc viața țăranului nostru și s'au dat seama de factorii, cari contribuiesc la propășirea lui.

Dar legătura preotului cu pământul are și altă latură.

Ca factor cultural preotul va căuta, ca și în privința chivernisirii moșiei sale să fie un factor instructiv.

Dealtfel rolul acesta l-au îndeplinit și în trecut foarte mulți preoți harnici de ai noștri și cred că și în viitor numărul lor va fi destul de mare.

Aproape toate comunele mai bine situate din părțile Ardealului au avut în viața lor economică, ca îndrumător pe câte un preot, carele a introdus mai întâiu fie vite de rase mai bune, fie semințe de cereale sau de plante furajere mai alese sau a introdus soiuri mai bune de poame, a îndrăgît cu sătenii albinăritul precum și alte ramuri ale agriculturii.

Privită sub acest aspect iniințarea noilor sesiuni parohiale cred că economia noastră națională numai câștiga va putea, întrucât preotul va fi și în viitor îndrumătorul vieții economice a țăranului atât cu cuvântul cât și cu fapta.

Cei drept astăzi avem și alți factori, cari sunt mai aproape vizați cu această misiune de cultură profesională, totuși încrederea și legătura sufletească, ce s'a înfiripat între preot și credincioșii săi are mai mare putere de convingere și determinare spre acțiune.

Când fac aceste constatări atât de măgulitoare pentru preoțimea noastră dela sate, îmi place a crede, că și dâșii privesc tot în forma aceasta rolul ce-l vor avea pentru viitor în legătură cu pământul primit prin reforma agrară.

Indeosebi să evite a deveni tocmai prin posesiunea pământului lipitori de ale satelor noastre, căci aceasta ar servi de cea mai strânică armă de subminare nu numai a autorității lor personale, ci ar fi un adevărat dezastru și pentru instituția în fruntea căreia stau.

De altă parte as dori ca îndemnul de mai

sus să nu fie gresit interpretate. Nu înțeleg, ca preotul român să rămână și pe mai departe tot la coarnele plugului, la sapă și la coasă cum a trebuit să o facă aceasta în trecut, ci să fie un îndrumător sincer și devotat în toate direcțiile spre cele bune în ale gospodăriei. Să'i sfătue pe săteni cum și de unde să și procure uneltele și semințele cele mai bune, vite bune de prăsilă, cum și în ce formă să și planteze o vie de soiuri ales și rentabil, să și planteze o vie de soiuri bune și altele.

Nu strică dacă însuși preotul se îndeletnicește cu unele ramuri mai rentabile.

Cine nu știe câtă plăcere și nobiețe nu procură îndeletnicirea cu albinăritul, ba adeseori venitul după o stupină întrece salariul anual.

Deasemenea cultivarea pomilor iarăși este o ocupațiune ușoară și rentabilă.

Dar chiar dând țăranilor sesiunea parohială, ca să o lucreze în parte sau dându-le-o în arândă și atunci sînt și îndrumările lui luminate să nu lipsească.

Dacă în felul acesta lucrează preotul, atunci poporul va descoperi în el nu numai pe păstorul devotat al bunurilor sale sufletești, dar și pe sincerul binefăcător, care să îngrijește de ridicarea bunăstării lui materiale. Repertul de încredere între preot și credincioși să cimentezează tot mai mult și slujitorii la altarul Domnului vor dobândi tot mai mult dreptul la conducerea și povățuirea poporului spre cele bune și folositoare.

Dacă în felul acesta concep preoții noștri dela sate îndatoririle lor față cu reforma agrară, atunci legislatorul poate avea cea mai mare satisfacție, întrucât sesiunea parohială dată nu va satisface numai anumitor nevoi locale, ci usufructuarii lor vor fi tot atâți pioneri ai agriculturii noastre naționale.

I. OTOIU

profesor-agronom

ȘTIRI

Atacere. Săptămânile trecute a dat renumita artistă Agata Bârsescu două reprezentații teatrale în Cluj. Cu această ocazie se vorbește că s'au încasat 80 mii lei, din acestia artista împreună cu ansamblul a primit zece mii de lei.

— restul a intrat în buzunarul impresionarului: Dr. Faust (originea i se vede din nume).

Ătragem atenția d-lui ministru asupra acestor împrejurări ca orientare pentru concesiunile din viitor.

* * *

Ministerul de finanțe a pus în vedere ad-țților financiare, că toate cărciumile propriu zise, atât din vechiul regat, cât și din teritoriile alipite, sunt obligate să se supună în totul legilor, pe baza cărora au obținut brevetele, în ce privește otele de vânzare din timpul zilei.

Ele sunt datează să respecte cu punctualitate sărbătorile legale, astfel cum prevăd acele legi.

Cărciumarii, cari se vor dovedi că nu se supun acestor dispozițiuni, vor fi puși în contravenție și li se vor ridica brevetele.

* * *

Pentru obținerea drepturilor de pensii convenite invalizilor și urmașilor celor morți și dispăruți în războiul mondial 1914—1921 (grade inferioare), urmează să se depună de cei interesați cel mai târziu până la 1 Martie, la primăriile respective, actele de pensie prevăzute de lege.

* * *

Credința cânelui. În orașul Mansfield a murit dăunând un medic, care avea un câne crescut de el de când venise pe lume. Cânele a simțit pierderea stăpânului și nu s'a deslipit zi și noapte de catafalcul mortului. Cu ocazia înmormântării preținii au fost nevoiți să-l ia cu forța și să-l închidă. Dar cânele a isbit să rupă încuieroaarea și urlând a jale s'a repezit până la mormânt unde cociugul se cobora în groapă. Cânele s'a aruncat în groapă și numai cu mare greutate l'au putut scoate. Jeluirea bietului animal n'a încetat până ce groapa s'a închis. N'a putut fi însă depărtat dela mormânt. La trei zile a fost aflat și cânele mort întins deasupra mormântului. Credința aceasta pățimase a cânelui a făcut impresie adâncă asupra tuturor celor ce au auzit parte la înmormântare.

* * *

Trimesii poporului japonez, aflători în Cehoslovacia, au fost adânc mișcați de atenția unui Ceh, care, amintitor de ospitalitatea ce-a avut-o în Japonia, a trimis drept dar inelele de logodnă — al său și al logodnicei — pentru ajutorarea celor păgubiți de groaznica nenorocire ce-a avut loc, luna trecută, în Tara Soarelui-Răsare. Atâta bogăție avea omul acela — și a dat-o și pe

acea pentru acest scop care se cheamă iubirea de aproapele.

Întepătura albinelor. Americanul Doolittle, în urma încercărilor sale, a ajuns la încheierea că albina care înțeapă nu moare, cum se credea până astăzi. Numai în cazul când albina e îndepărtată cu puterea, odată cu acul se rupe împreună și partea dinăuntru a acului, și astfel albina își pricinuieste moartea. De câte ori însă albina poate să se desprindă singură de întepătură, ea trăește.

Un călător ne spune că a cetit în gara Rotterdam (Olanda) acest afiș lipit pe ziduri: „Dacă tu crezi întrun Dumnezeu atotputernic, respectă-l și nu lua numele lui în desert, fără folos, fără să gândești. Dacă nu crezi într'un Dumnezeu atotputernic, nu întrebuița de loc numele său, de oare ce te faci de rîs și insultî pe aproapele tău“.

Și când ne gândim că pe Români nu-i întrece nimeni în sudalmă!

Misiunea internă a bisericii. I. P. S. Metropolitanul Nicolae dela Sibiu a adresat cu ocazia Sf. Sărbători circulariul Nr. 10470 către preoțimea arhidiecezei aducând la cunoștință înființarea fondului „Regele Ferdinand și Regina Maria“ cu destinația de a promova misiunea internă a bisericii noastre. I. P. S. Sa a pus bază fondului cu suma de zece mii lei și face apel la toți oamenii de bine ca să contribuie la sporirea fondului pentruca acesta să-si poată sluji cât mai curând scopul pentru care a fost creat.

CĂRȚI

Primit la redacție cartea: *Regule de Drept și de Morală* scoase din Sfânta Scriptură. Traducere după marele jurisconsult și învățat francez M. Dupin, de M. N. Pacu, Profesor onorat, Advocat, fost Deputat și Senator. Cartea de 174 pagini conține 604 regule și diferite chestiuni așezate în ordine alfabetică. Ea este de un real folos teologilor, juriștilor și oricărui iubitor d'a citi învățămintele de Morală și de Drept cuprinse în divina fântână de instruire, care se cheamă Sfânta Scriptură. Prețul unui exemplar 35 lei. Se poate comanda la redacția gazetei noastre.

AU APĂRUT :

Legi de Asistență de Dr. Octavian Costea. Cuprinde toate legile, regulamentele și ordonanțele mai însemnate privitoare la ocrotirea săracilor, infirmilor, copiilor și minorilor. Cartea este de folos tuturor instituțiilor și celor ce se interesează de ocrotirea orfanilor.

Storca sufletelor după moarte de Arhim. Gheronte Nicolau. Cuprinde învățătura bisericeii noastre ortodoxe despre moarte judecata, viața sufletelor după moarte și folosul rugăciunilor bisericeii pentru acestea. Este tipărită cu aprobarea Sf. Sinod.

Indrumări omiletice de P. S. Episcopul Ilarie Teodorescu dela Constanța. Cartea cuprinde pe larg principiile după cari se poate compune și rosti bine o cuvântare bisericească. Aprobata de Sf. Sinod și Consistoriul superior bi-

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhandu — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhandu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățămintele cu icoane (12 cărți poștale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Viața unei mame credincioase de Dr. I. Lupas — — — — 5.— Lei
8. Splice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupas — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Metropolitanului Andrei Șaguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege“, predici împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — — — — — 35.— Lei
12. „Istoria Românilor“ de Dr. Ion Lupas — — — — — 50.— Lei
13. „Problema educației sexelor“ — 8.— Lei
14. „Fecia“ de Dr. C. Stanca — — — 20.— Lei

No. 201--1923.

3-3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa III Sălciua de Jos din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Romul Gombos, în conformitate cu decisiul comitetului parohial Nr. 5 dela 1/14 Iunie a. e., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Emolumentele împreunate cu postul de paroh sunt: a) venitele din parohie, conscrise în coala B., cu rezerva §-lui 26 a regul. pentru parohii, fiind acele în jumătate și pe timp de un an rezervate văduvei și orfanilor de preot; b) Salariul preotesc dela stat ce se acordă conform coalei B.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele prescrise d eregulamente și concluzul sinodal Nro. 82/1910, se vor trimite subscrisului oficiu protopresbiteral — în termenul deschis. Concurenții — pe lângă observarea prescrișelor din § 33 a regulamentului — se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, eventual a oficia și cuvânta, și a face cunostință și cu poporul.

Baia-Arieș, 20 Dec. 1923.

Oficiul protopresbiteral al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial din Sălciua de Jos:

VASILE GAN
protopresbiter

No. 622—1923 prot.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Găbuș, protopresbiteratul Murăș-Ludoșului, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela Stat.
2. Sesiune parohială 16 jugăre.
3. Ferdelă de cucuruz și zi de lucru dela fiecare familie.
4. Venitele stolare.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat,

iar pentru a se afce cunoscții poporului se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la biserică spre a cânta ori a celebra și predica, observând dispozițiile art. 33, din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludoș, la 4 Decembrie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox al Murăș-Ludoșului în înțelegere cu comitetul parohial.

ROMUL POPA
protopop

No. 395—1923.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a II-a din parohia Bălan suseni aparținătoare tractului Unguraș, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirile dela stat, susținându-să și birul preotesc de una micșă bucate dela fiecare familie.

Reflectanții au să și înainteze cererile de concurs instruite după normele prescrise subscrisului în termenului deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare să pot prezenta în parohie pentru a face cunostință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc tractual în conțelegere cu comitetul parohial din Bălan.

Unguraș 17/30 Noembrie 1923.

IOIL GHIURITAN
protopresbiter

STEFAN FEHÉR

Cluj — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după muștră originală,
precum și altfel de pălării
cu prețuri ieftine.